

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет музичного мистецтва і хореографії
Кафедра музикознавства та музичної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор

з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

_____ 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія музики

для студентів

спеціальності: 025 Музичне мистецтво

освітнього рівня: першого (бакалаврського)

освітньої програми: 025.00.03. Інструментальне виконавство (фортепіано),
025.00.04. Інструментальне виконавство (оркестрові струнні, народні, духові
та ударні інструменти)

Київ – 2022

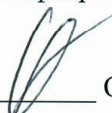
Розробники:

Опанасюк Олександр Петрович, доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри музикознавства та музичної освіти

Викладач: Опанасюк Олександр Петрович, доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри музикознавства та музичної освіти

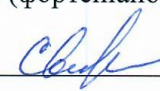
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри музикознавства та музичної освіти

Протокол від «26» серпня 2022 року № 12

Завідувач кафедри _____ Ольга Олексюк

Робочу програму погоджено з гарантми освітньої професійної програми: 025.00.03 Інструментальне виконавство (фортепіано)

«__» _____ 2022 р.

Гарант освітньої професійної програми Наталія Свиріденко

Робочу програму погоджено з гарантми освітньої професійної програми: 025.00.04 Інструментальне виконавство (оркестрові струнні, народні, духові, ударні інструменти)

«__» _____ 2022 р.

Гарант освітньої професійної програми Віктор Сподаренко

Робочу програму перевірено

«__» _____ 2022 р.

Заступник декана

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____, «__» _____ 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____, «__» _____ 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____, «__» _____ 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____, «__» _____ 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____, «__» _____ 20__ р. протокол №__

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	4
3. Результати навчання за дисципліною.....	4
4. Структура навчальної дисципліни.....	6
5. Програма навчальної дисципліни.....	8
6. Плани семінарських занять.....	17
7. Контроль навчальних досягнень.....	22
8. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.....	22
9. Навчально-методична карта дисципліни.....	29
10. Рекомендовані джерела.....	31

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни за формами навчання
	денна
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів, годин	5 /150
Курс	2
Семестр	3–4
Кількість змістових модулів за розподілом:	5
Обсяг кредитів	3/2
Обсяг годин у тому числі:	90/60
аудиторні	42/28
модульний контроль	6/4
семестровий контроль (1 семестр)	30/-
самостійна робота	12/28
Форми навчання	очна / дистанційна
Форма семестрового контролю: 3 семестр	іспит

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – поглиблення знань студентів про зарубіжну та українську музичну культуру періоду XIX–XX ст., формування теоретичної бази, моделювання відповідного практикуму для успішного засвоєння основ історичного і теоретичного музикознавства, цілісного уявлення щодо історичного розвитку зарубіжної та української музики.

Завдання: Основними завданнями вивчення дисципліни «Історія музики» є:

- характеристика становлення музики в її основних напрямках, стилях, жанрах, персоналіях періоду XIX–XX ст.;
- формування широкого культурного й мистецького світогляду студентів;
- розвиток навичок щодо культурно-історичного аналізу мистецьких подій, культурно-художніх явищ, творчих персоналій, музичних творів та самостійного і об'єктивного їхнього оцінювання;
- вироблення вміння аналізувати творчість композитора у контексті жанрово-стильових процесів у музичній культурі, традицій і новаторства в розвитку жанрів, драматургії твору;
- формування навичок наукової роботи.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Студент повинен знати:

- основні засади концепції циклічного розвитку культури;
- принципи процесуального буття культури і мистецтва;
- зміст та особливості становлення зарубіжної і української музичної культури періоду XIX–XX ст.;
- жанрово-стильову еволюцію зарубіжної та української музики;

- композиторські школи, їхніх видатних представників, їхні основні твори та значення творчої діяльності композиторів у розвитку музичної культури;
- поняття й терміни, які визначають характерні особливості розвитку історії музики, стилі, жанри, напрями, композиторські техніки, структуру і драматургію музичних творів тощо;
- проблематику, тенденції, особливості дослідження зарубіжної та української музики в контексті реалій і запитів сучасної культури.

У результаті вивчення курсу студент формує такі **компетентності**:

Загальні:

- Здатність до спілкування державною мовою яkusно, так і письмово.
- Знання та розуміння предметної області тарозуміння професійної діяльності.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Здатність працювати самостійно.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні:

- Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
- Здатність усвідомлювати взаємозв'язк та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
- Здатність використовувати знання про основнізакономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
- Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
- Здатність оперувати професійною термінологією.
- Здатність використовувати широкий спектрміждисциплінарних зв'язків.
- Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
- Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві тамузичній педагогіці.

Програмні результати навчання:

- Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
- Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
- Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
- Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Аудиторна:						
	Усього	Лекцій	Семінарські	Практичні	Лабораторні	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль 6							
ЄВРОПЕЙСЬКА МУЗИЧНА КУЛЬТУРА ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ СТОЛІТТЯ							
Тема 6.1. Чеська музична культура ХІХ ст.	5	2	2			1	
Тема 6.2. Норвезька музична культура ХІХ ст.	5	2	2			1	
Модульний контроль	2						2
Всього	12	4	4			2	2
Змістовий модуль 7							
УКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА КУЛЬТУРА ХІХ СТОЛІТТЯ							
Тема 7.1. Українська музична культура епохи романтизму	2	1				1	
Тема 7.2. Українська камерно-вокальна та інструментальна музика ХІХ ст.	3	1	1			1	
Тема 7.3. Творчість попередників і сучасників Миколи Лисенка	3	1	1			1	
Тема 7.4. Микола Лисенко – центральна фігура в українській музичній культурі 2-ої половини ХІХ – початку ХХ ст.	9	3	4			2	
Модульний контроль	2						2
Всього	19	6	6			5	2
Змістовий модуль 8							
ЗАРУБІЖНА МУЗИЧНА КУЛЬТУРА КІНЦЯ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ							
Тема 8.1. Європейська музика в інтенціональний період становлення культури	5	2	2			1	
Тема 8.2. Французька музична культура кінця ХІХ – початку ХХ ст.	10	4	4			2	
Тема 8.3. Австрійська та Німецька музична культура кінця ХІХ – початку ХХ ст.	7	2	4			1	
Тема 8.4. Угорська музична культура кінця ХІХ – початку ХХ ст.	5	2	2			1	
Модульний контроль	2						2
Семестровий контроль: Екзамен	30						
Всього	59	10	12			5	2
Разом за 3-й семестр:	90	20	22			12	6

Змістовий модуль 9
ЗАРУБІЖНА МУЗИЧНА КУЛЬТУРА
СЕРЕДИНИ Й ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ

Тема 9.1. Французька музична культура середини й 2-ої пол. ХХ ст.	12	4	4			4	
Тема 9.2. Австрійська та Німецька музична культура середини й 2-ої пол. ХХ ст.	10	2	4			4	
Тема 9.3. Угорська музична культура середини й 2-ої пол. ХХ ст.	6	2				4	
Модульний контроль	2						2
Всього	30	8	8			12	2

Змістовий модуль 10
УКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА КУЛЬТУРА ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ

Тема 10.1. Тенденції та особливості розвитку української музичної культури у 1-й пол. ХХ ст.	5	1				4	
Тема 10.2. Творчість Миколи Леонтовича, Кирила Стеценка, Якова Степового	9	1	2			6	
Тема 10.3. Лев Ревуцький, Борис Лятошинський та українська музична культура середини ХХ ст.	14	4	4			6	
Модульний контроль	2						2
Всього	30	6	6			16	2
Разом за 4-й семестр:	60	14	14			28	4
Всього за курс:	150	34	36			40	10

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 6

ЄВРОПЕЙСЬКА МУЗИЧНА КУЛЬТУРА ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ СТОЛІТТЯ

ТЕМА 6.1. Чеська музична культура ХІХ ст.

Суспільно-історичні умови розвитку чеської музичної культури ХІХ ст. Музичне життя. Розвиток жанрів.

Берджих Сметана (1824–1884) – основоположник чеської національної композиторської школи. Тематика, жанри творчості, образний зміст музики Сметани. Героїко-патріотична опера «Брандербуржці в Чехії». Героїко-трагічна опера «Далібор». Комедійна опера «Продана наречена». Епіко-легендарна опера «Лібуше». Трагування жанру опери. Симфонічна музика. Програмний цикл «Моя Батьківщина». Камерно-інструментальні твори. Перший струнний квартет («З мого життя»).

Антонін Дворжак (1841–1904). Тематика, жанри творчості, образний зміст музики Дворжака. Симфонічна творчість. Симфонія № 5/9 («З Нового світу») – вершина чеського симфонізму; трактування жанру, особливості композиції твору. Фортепіанний, скрипковий та віолончельний концерти. «Слов'янські танці». Симфонічні поеми 1890-х років («Водяний», «Голуб»). Оперна творчість («Чорт і кача», «Русалка»).

Ключові слова: А. Дворжак; Б. Сметана; опера; симфонія; симфонічна поема; концерт.

Література: 2, 8, 11, 14–16.

ТЕМА 6.2. Норвезька музична культура ХІХ ст.

Суспільно-історичні умови розвитку норвезької музичної культури ХІХ ст. Музичне життя. Розвиток жанрів. Народні пісенно-танцювальні жанри гангар, спрінгар, халлінг. Норвезькі композитори Хальфдан К'єрульф (1815–1868), Рікард Нурдрок (1842–1866), Юхан Свенсен (1840–1911), Християн Сіндінг (1856–1941).

Едвард Гріг (1843–1907) – класик норвезької музичної культури. Тематика, жанри творчості, образний зміст музики Гріга. Фортепіанна творчість. Концерт для фортепіано з оркестром, a-moll – шедевр світової музики ХІХ ст. в концертному жанрі; особливості композиції твору. «Ліричні п'єси» – ліричний щоденник Гріга: програмність, розмаїття і багатство музичних образів, циклічність п'єс. Музика до драми Г. Ібсена «Пер Гюнт». Оркестрові сюїти «Пер Гюнт». Сюїта для струнного оркестру «З часів Гольберга». Вокальна творчість Гріга; зв'язок музики з норвезькою і датською поезією.

Ключові слова: Е. Гріг; концерт; сюїта.

Література: 2, 8, 11, 14–16.

Змістовий модуль 7

УКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА КУЛЬТУРА ХІХ СТОЛІТТЯ

ТЕМА 7.1. Українська музична культура епохи романтизму

Суспільно-історичні передумови романтизму; характерні риси романтичної рефлексії. Європейське романтичне мистецтво. Відображення романтичних тенденцій у становленні Української культури.

Музичні жанри, їхні різновиди та особливості розвитку. Камерні музичні зібрання (музичні вечори). Камерні та сольні концерти. Хоровий рух в Україні 2-ої половини ХІХ ст. Музично-театральні вистави і формування жанру опери. Народна пісня і формування української національної музичної мови. Пісенні збірники кінця ХVІІІ–ХІХ ст. Фольклорні записи Миколи Лисенка, Івана Франка, Лесі Українки та інших музичних діячів.

Українська симфонічна, оперна, вокально-симфонічна, інструментальна і камерно-інструментальна музика ХІХ ст.; особливості розвитку жанрів.

Ключові слова: романтизм; музично-театральна вистава; українська національна музична мова; симфонічна, оперна, вокально-симфонічна, інструментальна, камерно-інструментальна музика; фольклорний запис народної музики.

Література: 6, 9, 10, 19, 21, 26, 27.

ТЕМА 7.2. Українська камерно-вокальна та інструментальна музика ХІХ ст.

Українська камерно-вокальна музика ХІХ ст. в контексті відображення характерних тенденцій романтичної культури. Актуалізація пісенних жанрів, ліричної поезії, принципу сповідальності в мистецтві. Фольклорна основа перших пісень-романсів. Пісні літературного походження, що стали народними. Пісні-романси в структурі музично-театральних вистав. Жанр солоспіву в творчості Семена Гулака-Артемівського, Михайла Колачевського, Дениса Січинського, Володимира Сокальського, Петра Сокальського.

Сольна інструментальна, ансамблева і симфонічна музика. Становлення української симфонічної романтичної музики. Симфонія на українські теми Ернеста Ванжури, симфонія g-moll невідомого автора, симфонія g-moll Володимира Сокальського. Увертюри (симфонії) до театральних вистав Михайла Вербицького.

Ключові слова: камерно-вокальна музика; пісня, пісня-романс, солоспів; симфонія; увертюра; сольна інструментальна та ансамблева музика.

Література: 6, 9, 10, 19, 27.

ТЕМА 7.3. Творчість попередників і сучасників Миколи Лисенка

Гулак-Артемівський Семен Степанович (1813–1873). «Запорожець за Дунаєм»; роль опери в розвитку української музичної культури. Інші твори композитора. Вербицький Михайло Михайлович (1815–1870) – автор гімну «Ще не вмерла Україна». Ніщинський Петро Іванович (1832–1896) та його музична картина з народного життя «Вечорниці». Колачевський Михайло Миколайович (1851–1912). «Українська симфонія» композитора.

Ключові слова: М. Вербицький; С. Гулак-Артемівський; М. Колачевський; П. Ніщинський.

Література: 3, 6, 9, 10, 19, 27.

ТЕМА 7.4. Микола Лисенко – центральна фігура

в українській музичній культурі другої половини ХІХ – початку ХХ ст.

Лисенко Микола Віталійович (1842–1912) – композитор, піаніст, диригент, фольклорист, педагог, музично-громадський діяч. Принцип народності – основа творчого методу Лисенка.

Обробки народних пісень М. Лисенка; тематична й жанрова розмаїтість творів; принципи обробки народної пісні. Музика М. Лисенка до «Кобзаря».

Жанр опери у творчості М. Лисенка. Опера «Тарас Бульба» – історико-героїчна народна драма – вершина творчості Лисенка. Вокально-симфонічна та хорова музика. Кантати «Б'ють пороги» «Радуйся, ниво неполітая». Молитва-гімн «Боже великий, єдиний, нам Україну храни». Камерно-вокальна та камерно-інструментальна творчість М. Лисенка. Жанрова розмаїтість творів, роль поезії Тараса Шевченка у формуванні вокальної поезики композитора.

Ключові слова: М. Лисенко; вокальна поезика; обробка народної пісні; принцип народності творчого методу М. Лисенка; кантата.

Література: 3, 6, 9, 10, 19, 20, 27.

Змістовий модуль 8

ЗАРУБІЖНА МУЗИЧНА КУЛЬТУРА КІНЦЯ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ

ТЕМА 8.1. Європейська музика в інтенціональний період становлення культури

Історичні й метаісторичні особливості буття мистецтва в інтенціональний період становлення Європейської культури (кінець ХІХ – початок ХХІ ст.). Теорії про кінець історії, мистецтва. Ретроспективні та інтроспективні тенденції в культурі. Прагнення досягнути глибинний зміст речей. Аналіз і узагальнення пройденого культурою шляху. Технічний прогрес. Розвиток науки і мистецтв.

Інтенції на пошук все нових засобів музичної виразовості та пролонгація традицій – основні напрями розвитку художньої культури кінця ХІХ–ХХ ст. Визначення особливостей нового мистецтва у трактаті Х. Ортеги-і-Гасета «Дегуманізація мистецтва».

Імпресіонізм, експресіонізм, символізм, неокласицизм, неофольклоризм, фовізм, реалізм, неоромантизм – основні стилі європейської музики кінця ХІХ–ХХ ст.

Модернізм, авангардизм, постмодернізм. Тенденції до узагальнення художньої культури кінця ХІХ–ХХ ст. в контексті понять «модернізм» (кінець ХІХ – 1960-ті рр.) та «постмодернізм» (1970–1990-ті рр.). Авангард як своєрідна радикалізація музичної культури. Авангард-І (1910-і – 1930-і рр.; «міжвоєнний» авангард), Авангард-ІІ (1940-і – 1960-і рр.; «повоєнний» авангард) та поставангард.

Розвиток засобів музичної виразовості. Еволюція тональної системи. Атональність. Розширена 12-ти тонова тональність. Політональність. Модальність. Ладова перемінність. Нові методи (техніки) музичної композиції ХХ ст.: додекафонія, серіалізм, пуантілізм, сонористика, алеаторика тощо. Конкретна музика. Стохастична музика. Техно-музика.

Розвиток музичних жанрів. Тенденція до взаємопроникнення жанрів. Нові композиторські школи, угруповання.

Ключові слова: інтенціональний період Європейської культури, імпресіонізм, експресіонізм, символізм, неокласицизм, неофольклоризм, фовізм, реалізм, неоромантизм, модернізм, авангардизм, постмодернізм, розширена 12-ти тонова тональність, ладова перемінність, модальність, політональність, атональність, додекафонія, серіалізм, пуантілізм, сонористика, алеаторика, конкретна музика, стохастична музика, техно-музика.

Література: 2, 8, 12–17, 21, 23–26.

ТЕМА 8.2. Французька музична культура кінця ХІХ – початку ХХ ст.

Суспільно-історичні умови розвитку французької музичної культури кінця ХІХ – початку ХХ ст. Розвиток науки і мистецтв.

Музичне і культурне життя Франції. Основні тенденції розвитку музичного мистецтва. Класицистські та пізньоромантичні традиції (С. Франк, К. Сен-Санс, Г. Форте). Музичний імпресіонізм та його музично-виразові особливості. Вплив імпресіонізму на творчість європейських композиторів.

Клод Дебюссі (1862–1918). Дебюссі і музика ХХ ст. Тематика, образний зміст музики, жанри творчості, особливості музичного стилю Дебюссі.

Симфонічна творчість. «Післяполуденний відпочинок Фавна». Еклога Стефана Малларме (1842–1898) і музика Дебюссі. «Ноктюрни». «Море». Образний зміст, виразово-стильові особливості музики, композиція творів.

Фортепіанна творчість. «Бергамаська сюїта». «Образи». «Дитячий куток». «Прелюдії». Виразово-стильові особливості музики, різноплановість п'єс, принципи втілення програми в музику, імпресіоністична поетика Дебюссі. «Дванадцять етюдів»; традиції і новаторство в жанрі.

Музично-сценічні твори. «Пелеас і Мелісанда» – вище завоювання імпресіонізму в жанрі опери. Драма Моріса Метерлінка (1862–1949) «Пелеас і Мелісанда» та опера Дебюссі. Романси й пісні Дебюссі. Камерно-інструментальна творчість. Струнний квартет, g-moll. Тенденції неокласицизму в камерних сонатах 1915-х – 1916-х рр.

Моріс Равель (1875–1937). Тематика, образний зміст музики, жанри творчості жанри творчості, особливості музичного стилю Равеля.

Фортепіанна творчість. «Старовинний менует». «Павана». «Гра води». Сонатина: образний зміст, трактування жанру, виразово-стильові особливості музики. «Відображення»: образний зміст, принципи імпресіоністичного звукопису. «Нічний Гаспар». «Благородні та сентиментальні вальси». «Могила Куперена» («Пам'яті Куперена»). Образний зміст, імпресіоністичні та неокласичні стильові тенденції. Фортепіанні концерти D-dur та G-dur.

Симфонічна творчість. «Вальс». «Болеро». Образно-ідейний зміст, особливості композиції творів. Музично-сценічні твори. Балет «Дафніс і Хлоя». Опера-балет «Дитина і чари». Камерні твори. Соната для скрипки і фортепіано № 2. Вокальна творчість Равеля.

Ключові слова: К. Дебюссі; М. Равель; музичний імпресіонізм; імпресіоністичні, неокласичні стильові тенденції; театральна, симфонічна, камерно-інструментальна, камерно-вокальна музика.

Література: 2, 8, 11, 13–17.

ТЕМА 8.3. Австрійська та Німецька музична культура кінця XIX – початку XX ст.

Суспільно-історичні умови розвитку музичної культури Австрії та Німеччини кінця XIX – початку XX ст. Розвиток науки і мистецтв.

Музичне і культурне життя Австрії та Німеччини. Розвиток жанрів. Пізньоромантичні традиції, тенденції реалізму, експресіонізму, неокласицизму (Ф. Бузоні, Г. Вольф, Г. Малер, М. Рeger, Р. Штраус).

Нововіденська школа (А. Шенберг, А. Веберн, А. Берг, Е. Велес, Г. Ейслер); її філософсько-естетичні та художні засади. Атональність. Додекафонія. Серія.

Ріхард Штраус (1864–1949). Тематика, образний зміст музики, жанри творчості, принципи програмності, монотематизм, трансформація тематичного матеріалу.

Симфонічні поеми «Тіль Ейленшпігель», «Дон Кіхот», «Життя Героя»: образно-ідейний зміст, трактування жанру, принципи втілення літературної програми в музику. «Домашня симфонія». «Альпійська симфонія». Тенденції експресіонізму в операх «Саломея», «Електра». Комедійна опера «Кавалер роз».

Густав Малер (1860–1911). Тематика, образний зміст музики, жанри творчості, особливості музичного стилю Малера.

Вокальна та симфонічна творчість Г. Малера. Вокальні цикли «Пісні мандрючого підмайстра», «Чарівний ріг хлопчика». Трактування сонатно-симфонічного циклу. Роль поетичного тексту (слова) в симфонічній концепції Малера. Симфонії № 1, D-dur; № 5, cis-moll: образно-ідейний зміст, особливості трактування циклу, драматургія творів. Вокальна симфонія «Пісня про Землю».

Арнольд Шенберг (1874–1951). Тематика, образний зміст музики, жанри творчості, особливості музичного стилю Шенберга періоду кінця XIX – початку XX ст.

Струнний секстет «Просвітлена ніч». Симфонічна поема «Пелеас і Мелісанда». «Шість маленьких п'єс» – для фортепіано (Opus 19); «П'ять п'єс» – для оркестру (Opus 16); пізньоромантичні, символістичні, експресіоністичні тенденції. Опера «Чекання», вокальний цикл «Місячний П'єро»: сюжет, образний зміст, експресіоністичні тенденції, особливості музичної мови, техніки «мовного співу» / «шпрыхезанг» (в «Місячному П'єро»). Шлях Шенберга до додекафонної системи. «П'ять п'єс» – для фортепіано.

Альбан Берг (1885–1935). Тематика, образний зміст музики, жанри творчості. Лірика і експресія – основні образні сфери творчості Берга. Драма Георга Бюхнера (1813–1837) «Войцек» і опера Берга «Воцтек»; сюжет, образний зміст, будова твору, втілення в музиці стихії жаху, насильства, жорстокості, поєднання атональності з системою лейтмотивів, драматургія опери.

Антон Веберн (1883–1945). Тематика, образний зміст музики, жанри творчості, особливості музичного стилю Веберна періоду кінця XIX – початку XX ст. Веберн – «маєстро тиші». Камерність – характерна риса творчості композитора.

«П'ять п'єс» – для струнного квартету (Opus 5), «Шість п'єс» – для великого оркестру (Opus 6), «Чотири п'єси» – для скрипки і фортепіано (Opus 7), «Шість багателей» – для струнного квартету (Opus 9), «П'ять п'єс» – для оркестру (Opus 10); образний зміст творів, особливості музичної мови, прагнення до лаконічності висловлювання, певною мірою до афористичності письма, колоритність п'єс. Вокальна творчість Веберна.

Ключові слова: Г. Малер; Р. Штраус; Нововіденська школа; А. Берг; А. Веберн; А. Шенберг; пізній романтизм; експресіонізм; неокласицизм; «мовний спів» / «шпрехгезанг»; оперна, симфонічна, вокально-симфонічна, камерно-інструментальна, камерно-вокальна музика.

Література: 2, 8, 11, 13–17.

ТЕМА 8.4. Угорська музична культура кінця XIX – початку XX ст.

Суспільно-історичні умови розвитку угорської музичної культури кінця XIX – початку XX ст. Музичне і культурне життя Угорщини. Розвиток жанрів.

Золтан Кодай (1882–1967). Тематика, образний зміст музики, жанри творчості. Ораторія «Угорський псалом». Вокальна музика. Кодай – автор великої кількості вокальних творів для школярів різного віку.

Бела Барток (1881–1945). Тематика, образний зміст музики, жанри творчості, особливості музичного стилю Бартока періоду кінця XIX – початку XX ст. Принципи неофольклоризму Бартока (поєднання музичного фольклору із сучасними засобами музичної виразовості). Фовістичні тенденції.

Фортепіанна творчість. «14 багателей». «Варварське алегро». «П'ятнадцять угорських селянських пісень». Соната для фортепіано. Образний зміст, виразово-стильові особливості музики, жанрове розмаїття творів.

Театральна музика. Опера «Замок герцога Синя Борода». Драма Моріса Метерлінка (1862–1949) «Аріана і Синя Борода» і опера Бартока. Імпресіоністичні, експресіоністичні тенденції, психологізм твору. Балети «Дерев'яний принц», «Чудесний мандарин». Вокальна музика. Обробки народних пісень.

Ключові слова: Б. Барток; З. Кодай; неофольклоризм; фовізм; експресіонізм; театральна, симфонічна, камерно-інструментальна, камерно-вокальна музика.

Література: 2, 8, 11, 13–17.

Змістовий модуль 9

ЗАРУБІЖНА МУЗИЧНА КУЛЬТУРА СЕРЕДИНИ Й ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XX СТОЛІТТЯ

ТЕМА 9.1. Французька музична культура середини й 2-ої половини XX ст.

Суспільно-історичні умови розвитку французької музичної культури середини й 2-ої половини XX ст. Розвиток науки і мистецтв.

Французька музика після Першої світової війни. Творчі напрями, стильові тенденції, розвиток жанрів. Ерік Саті (1866–1925); його роль у становленні нової музики.

Французька «Шістка» (Л. Дюрей, Д. Мійо, А. Онеггер, Ж. Орік, Ф. Пуленк, Ж. Тайєфер) та їхній лідер Жан Кокто (1889–1963). «Півень і Арлекін» – маніфест і естетична програма нової французької музики. Об'єднання композиторів «Молода Франція» (І. Бодріє, Д. Лесюр, А. Жоліве, О. Мессіан); її естетична платформа.

Артур Онеггер (1892–1955). Тематика, образний зміст музики, жанри творчості Онеггера. Симфонічна творчість. Поема «Пасифік 231»; образний зміст твору, тенденції футуризму, конструктивізму, урбанізму. Симфоній № 2. Симфонія № 3 («Літургійна»):

образно-ідейний зміст, трактування циклу, драматургія симфонії. Ораторії Онеггера. Ора- торія-містерія «Жанна д'Арк на вогнищі»; образно-ідейний зміст музики, трактування жанру, композиція твору.

Франсіс Пуленк (1899–1963). Тематика, образний зміст музики, жанри творчості Пуленка. Симфонічна творчість. Хореографічний концерт для фортепіано з оркестром «Ранкова серенада», Концерт для органу, струнних та литавр: образний зміст музики, неокласичні тенденції, композиція творів. Монодрама (моноопера) «Людський голос». Паралелі з оперою А. Шенберга «Чекання». Особливості музичної драматургії.

Олів'є Мессіан (1908–1992). Мессіан і музика ХХ ст. Тематика, образний зміст музики, жанри творчості, особливості музичного стилю Мессіана. Обґрунтування своєї системи в теоретичному трактаті «Техніка моєї музичної мови». Пташиний стиль Мессіана. Оркестр Мессіана.

Прелюдії для фортепіано. «Різдво Господнє» – 9 медитацій для органу: програмність, образно-ідейний зміст п'єс, будова циклу. Органний цикл «Тіла нетлінні». «Квартет на кінець часу». «20 поглядів на немовля Ісуса». Образно-ідейний зміст творів, виразово-стильові особливості музики, принципи втілення програми в музику.

«Пробудження птахів», «Екзотичні птахи», «Каталог птахів» – яскраві приклади пізнього стилю Мессіана. «Пташиний стиль» композитора. «Кольори Граду небесного». Ораторія «Преображення нашого Господа Ісуса Христа». «3 печер до зірок». Опера «Святий Франциск Асизький».

Французькі композитори-авангардисти П'єр Анрі (1927–2017), П'єр Булез (1925–2016), Яніс Ксенакіс (1922–2001), Рене Лейбовіц (1913–1972), П'єр Шеффер (1910–1995) та інші. П. Шеффер – П. Анрі: «Симфонія для однієї людини». Я. Ксенакіс: «Metastaseis» («Метастасис» – «Після спокою»). Образний зміст, виразові особливості музики.

П'єр Булез (1925–2016). Тематика, образний зміст музики, жанри творчості Булеза. Експерименти в області конкретної музики, звернення композитора до інших технік (серіалізм, пуантилізм, постсеріалізм, сонорика, алеаторика). Теоретичне обґрунтування алеаторики у статті «Alea». «Структури I–II» – для 2 фортепіано. «Молоток без майстра» – для контральта, флейти, ксилоримби, вібрафона, ударних, гітари і альтя: образно-ідейний зміст, музична мова і композиція твору. Соната для фортепіано № 3.

Ключові слова: «Молода Франція», Французька «Шістка»; П. Булез; А. Онеггер; О. Мессіан; Ф. Пуленк; «пташиний стиль» (О. Мессіана); французькі композитори-авангардисти; моноопера; оперна, симфонічна, вокально-симфонічна, камерно-інструментальна, камерно-вокальна, конкретна музика.

Література: 2, 8, 11, 13–17.

ТЕМА 9.2. Австрійська та Німецька музична культура середини й 2-ої половини ХХ ст.

Суспільно-історичні умови розвитку музичної культури Австрії та Німеччини кінця ХІХ – початку ХХ ст. Розвиток науки і мистецтв.

Музичне і культурне життя Австрії та Німеччини. Розвиток жанрів. Творчість композиторів Нововіденської школи середини ХХ ст. Арнольд Шенберг (1874–1951). «Варіації» – для оркестру. Концерти для скрипки з оркестром, фортепіано з оркестром. Кантата «Уцілілий з Варшави» / «Свідок з Варшави»: образно-ідейний зміст, композиція твору; експресіоністичні, натуралістичні тенденції; особливості музичної мови. Альбан Берг (1885–1935) та його Скрипковий концерт. Незакінчена опера «Лулу». Антон Веберн (1883–1945). Симфонія для малого оркестру. Концерт для дев'яти інструментів. Варіації для фортепіано. Варіації для оркестру. Образний зміст творів, афористичність, пуантилістичність письма, конструювання абстрагованої звукової реальності. Вокальна творчість Веберна. Кантати № 1, № 2 на вірші Хільдегард Йоне.

Пауль Гіндеміт (1895–1963). Тематика, образний зміст музики, жанри творчості, стильові тенденції, особливості гармонічної системи Гіндеміта.

«Камерна музика». Сюїта для фортепіано «1922». Образний зміст, музична мова і особливості п'єс, поєднання неокласичних та експресіоністичних тенденцій. «Життя Діви Марії» – 15 віршів Райнера Рільке (1875–1926) для сопрано і фортепіано; особливості втілення поетичного тексту в музику.

Симфонія «Художник Матіс» та опера «Художник Матіс». Сюжет, образний зміст, трактування жанру, виразово-стильові особливості музики, принципи втілення сюжету в симфонічному і оперному жанрах. Поліфонічний цикл для фортепіано «Ludus tonalis» («Гра тональностей»): образний зміст, трактування жанру, будова, жанрова різноманітність інтерлюдій і фуг. Симфонія та однойменна опера «Гармонія світу».

Карл Орф (1895–1982). Тематика, образний зміст музики, жанри творчості, стильові тенденції, риси музичного стилю Орфа.

«Шульверк» К. Орфа, його вплив на формування стилю композитора. Кантати на вірші Франца Верфеля (1890–1945) «Прийди, творець», «Добра людина», «Ми чужі». Сценічна кантата «Карміна Бурана»: образно-ідейний зміст, трактування жанру, виразово-стильові особливості музики, композиція твору. Сценічні кантати «Катуллі Карміна»; «Тріумфи Афродіти».

Оперна творчість. Одноактні філософсько-сатиричні опери на казковий сюжет «Місяць», «Розумниця». Музичні трагедії «Антигона», «Цар Едіп».

Композитори-авангардисти Маурісіо Кагель (1931–2008), Гельмут Лакенман (нар. 1935). Карлгайц Штокгаузен (1928–2007). Тематика, жанри творчості, виразово-стильові особливості музики Штокгаузена. Модифікації серійної техніки у фортепіанних п'єсах «Клавірштюк» («Klavierstücke»: I–XI). «Гімни». «Групи». «Із семи днів». «Контрапункти». «Мантра». «Спів юнаків». Гепталогія «Світло. Сім днів тижня». «Stimmung» («Настрій»). Образний зміст, виразово-стильові й формотворчі особливості творів.

Ключові слова: Нововіденська школа; А. Берг; А. Веберн; П. Гіндеміт; К. Орф; А. Шенберг; «Ludus tonalis»; експресіонізм, неокласицизм; німецькі композитори-авангардисти; оперна, симфонічна, вокально-симфонічна, камерно-інструментальна, камерно-вокальна, електронна музика.

Література: 2, 8, 11, 13–17.

ТЕМА 9.3. Угорська музична культура середини й 2-ої половини ХХ ст.

Суспільно-історичні умови розвитку угорської музичної культури середини й 2-ої половини ХХ ст. Музичне і культурне життя Угорщини. Розвиток жанрів.

Творчість Бели Бартока (1881–1945) і Золтана Кодая (1882–1967) середини ХХ ст. Комедійна опера З. Кодая «Харі Янош», «Танці з Галанті», Концерт для оркестру. Симфонічна творчість Б. Бартока. «Музика для струнних, ударних і челести»: образно-ідейний зміст, інструментальний склад, драматургія твору. Дивертисмент для струнного оркестру. Концерт для оркестру: образно-ідейний зміст, трактування жанру, композиція твору. Монументальний фортепіанний цикл Бартока «Мікрокосмос». Фортепіанні концерти. Струнні квартети.

Угорські композитори-авангардисти Дьйордь Куртаг (нар. 1926), Дьйордь Лігеті (1923–2006).

Ключові слова: Б. Барток; З. Кодай; неофольклоризм; неокласицизм; угорські композитори-авангардисти; оперна, симфонічна, камерно-інструментальна музика.

Література: 2, 8, 11, 13–17.

УКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА КУЛЬТУРА ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ

ТЕМА 10.1. Тенденції та особливості розвитку української музичної культури у 1-й половині ХХ ст.

Суспільно-історичні умови розвитку української музичної культури 1-ої половини ХХ ст. Національне відродження 1920–1930-х років. Українська культура в умовах тоталітарної радянської ідеології. Соцреалістичний метод як примусова форма і основний напрям розвитку художньої творчості. Музичне і культурне життя України. Розвиток жанрів. Оперна, симфонічна, вокально-симфонічна, камерно-інструментальна, камерно-вокальна, хорова музика першої половини ХХ ст.; особливості розвитку жанрів.

Формування нової української композиторської школи (М. Леонтович, Я. Степовий, К. Стеценко; В. Барвінський, М. Вериківський, Г. Верьовка, К. Данькевич, П. Козицький, В. Косенко, С. Людкевич, Б. Лятошинський, Г. Майборода, П. Майборода, Ю. Мейтус, Л. Ревуцький, М. Рославець, М. Скорульський, А. Штогаренко та інші). Опора на українську народну музику, пізньоромантичну естетику. Сильові тенденції імпресіонізму, експресіонізму, неокласицизму в творчості В. Косенка, Б. Лятошинського, Л. Ревуцького. Реалізм і соцреалізм в українській музиці 1930–1950 років.

Ключові слова: композиторська школа; пізньоромантична естетика; стильові тенденції; імпресіонізм; експресіонізм; неокласицизм; реалізм; соцреалізм.

Література: 1, 3–7, 9, 10, 19, 21, 26, 27.

ТЕМА 10.2. Творчість Миколи Леонтовича, Кирила Стеценка, Якова Степового

Микола Дмитрович Леонтович (1877–1921). Тематика, образний зміст музики, жанри творчості, риси музичного стилю Леонтовича.

Трактування обробки народної пісні як високохудожнього і оригінального музичного твору. Принципи хорових обробок композитора. Різноманітність форм обробок (період, однокуплетна, куплетно-варіаційна, дво-, тричастинна, рондоподібна форми), домінування принципу наскрізності в драматургії музичних композицій.

Хори «Щедрик», «Дударик», «Женчичок-бренчичок», «Гаю, гаю, зелен розмаю», «Пряля», «Ой з-за гори кам'яної», «Піють півні», «Мала мати одну дочку», пісня-реквієм «Козака несуть»: образний зміст, виразово-стильові особливості музики, композиція творів. Оригінальні твори М. Леонтовича. Хори «Льодолом», «Літні тони», «Моя пісня», «Легенда». Опера «На Русалчин Великдень». Літургія св. Івана Златоустого.

Кирило Григорович Стеценко (1882–1922). Тематика, образний зміст музики, жанри творчості, риси музичного стилю Стеценка.

Жанр обробки народної пісні в творчості К. Стеценка. Колядки «Що у пана Йвана», «Ой сивая та і зозуленька», «Ой за горою за зеленою», «Чи дома, дома хазяїн дому», «Павочка ходить»; ліричні та побутові пісні «Чуєш, брате мій», «Чи чули ви, люди»: образний зміст музики, принципи хорового письма, композиція творів.

Хорова, камерно-вокальна й театральна музика. Кантати «Єднаймося», «Шевченкові», поема-балада «Рано-вранці новобранці», поема-кантата «У неділеньку, у святую»: образний зміст музики, принцип поємності, композиція творів. Хори «Радійте, співайте», «Усе жило, усе цвіло», «Знов весна», «То була тихая ніч», «Сон», «Прометей». Романси «Плавай, плавай, лебедонько», «Вечірня пісня», «О, не дивуйсь», «Стояла я і слухала весну». Опера «Іфігенія в тавриді». Дитяча опера «Лисичка, Котик і Півник». Музика до театральних вистав. Духовна музика К. Стеценка. Літургії. Всенічна. Панахида. Трактування жанрів.

Яків Степанович Степовий / Якименко (1883–1921). Тематика, образний зміст музики, жанри творчості Степового.

Вокальні цикли «Барвінки» («Ой три шляхи широкії», «Утоптала стежечку», «Розвійтеся з вітром», «Степ»), «Пісні настрою» («Не беріть із зеленого лугу верби»):

образний зміст, виразово-стильові особливості музики, композиція творів. «Три вірші М. Рильського» – для голосу і фортепіано. Фортепіанна музика Я. Степового. «Прелюд пам'яті Тараса Шевченка»; образний зміст, стильові особливості та композиція твору.

Ключові слова: М. Леонтович; Я. Степовий; К. Стеценко; хорова, вокальна музика.

Література: 1, 3–7, 9, 10, 19, 27.

ТЕМА 10.3. Лев Ревуцький, Борис Лятошинський та українська музична культура середини ХХ ст.

Місце й значення творчості композиторів Л. Ревуцького і Б. Лятошинського в розвитку української музичної культури 1-ої половини й середини ХХ ст.

Лев Миколайович Ревуцький (1889–1977). Тематика, образний зміст музики, жанри творчості, риси музичного стилю Ревуцького.

Симфонічна й вокально-симфонічна творчість. Поема-кантата «Хустина»: образно-ідейний зміст; хорові, сольні та оркестрові епізоди; опора на мелодику народнопісенних жанрів (веснянок, плачів, ліричних, чумацьких, побутових пісень); драматургія твору. Симфонія № 2, E-dur: образно-ідейний зміст, трактування жанру, використання народних пісень як основних тем частин симфонії, будова і драматургія симфонії.

Фортепіанна творчість Л. Ревуцького. «Пісня», g-moll (Opus 17, № 1); Прелюдії № 1, Des-dur, № 2, fis-moll (Opus 4); Дві прелюдії, Opus 7 (№ 1, Es-dur, № 2, b-moll); Прелюдія № 1, a-moll (Opus 11): образний зміст, виразово-стильові особливості музики, композиція творів. Фортепіанна соната, h-moll.

Борис Миколайович Лятошинський (1894–1968). Тематика, образний зміст музики, жанри творчості, особливості музичного стилю Лятошинського.

Симфонічна і оперна музика. «Увертюра на чотири українські народні теми». Симфонія № 2. Симфонія № 3, h-moll – симфонія-драма, образно-ідейний зміст, трактування жанру, використання українського мелосу, драматургія твору. Слов'янська тематика в творчості Б. Лятошинського («Слов'янський концерт» – для фортепіано з оркестром; Симфонія № 5, C-dur, «Слов'янська»; симфонічна балада «Гражина»). Оперні «Золотий обруч», «Щорс».

Камерно-інструментальна музика. Сонати для фортепіано № 1, № 2 (Соната-балада). Цикл п'єс для фортепіано «Відображення»: образний зміст музики, експресіоністичні та імпресіоністичні тенденції. Прелюдії для фортепіано (Opus 38, 38, біс, 44). Сонати для скрипки і фортепіано. Струнні квартети. «Український квінтет».

Хорова й вокальна творчість Б. Лятошинського. Хори на вірші Т. Шевченка («Із-за гаю сонце сходить», «Тече вода в синє море», «За байраком байрак», «Над Дніпровою сагою»): образний зміст, стильові й виразові особливості музики, особливості хорового письма, композиція творів. Романси на вірші П. Верлена, М. Метерлінка, А. Міцкевича, М. Рильського, В. Сосюри, І. Франка, П. Шеллі: тематика, образний зміст, виразово-стильові особливості музики, вокальна поетика композитора.

Ключові слова: Б. Лятошинський; Л. Ревуцький; симфонічна, вокально-симфонічна, камерно-інструментальна, камерно-вокальна, хорова музика.

Література: 1, 3–7, 9, 10, 19, 27.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

(За умови дистанційного навчання кожен семінар опрацьовується і подається у письмовій формі – тезисний виклад матеріалу. Шрифт: Times New Roman. Обсяг: 4–5 сторінок. Формат: А4. 14 кегель. Одинарний відступ між рядками)

Семінарське заняття 1

Тема 6.1. Чеська музична культура ХІХ ст.

1. Творчі портрети Берджиха Сметани, Антоніна Дворжака (за визначеним планом; див. примітку до семінару).
2. Берджиха Сметана. Цикл симфонічних поем «Моя Батьківщина». Опера «Продана наречена». Трактатування жанрів, образний зміст, виразово-стильові аспекти музики, будова творів, принципи програмного симфонізму та оперна естетика Сметани.
3. Антонін Дворжак. «Слов'янські танці». Симфонія № 5 («З Нового світу»). Трактатування жанрів, образний зміст, виразово-стильові аспекти музики, будова творів, драматургія симфонії.

Література: 2, 8, 11, 14–16.

Примітка:

Творчий портрет композитора здійснюється за планом:

1. Місце й значення композитора в національній і європейській музичній культурі.
2. Традиції та новаторство у контексті творчої діяльності композитора.
3. Тематика, образно-ідейний зміст та виразово-стильові аспекти музики композитора.
4. Жанри творчості, провідні жанри, внесок композитора в їхній розвиток.

Семінарське заняття 2

Тема 6.2. Норвезька музична культура ХІХ ст.

1. Творчий портрет Едварда Гріга (за визначеним планом; див. примітку до семінару № 1).
2. Едвард Гріг. «Ліричні п'єси» для фортепіано. Концерт для фортепіано з оркестром, а-молл. Трактатування жанрів, образний зміст, виразово-стильові аспекти музики, будова й композиція творів.
3. Едвард Гріг. Оркестрові сюїти «Пер Гюнт». Образний зміст, будова циклів, принципи програмності музики.

Література: 2, 8, 11, 14–16.

Семінарське заняття 3

Тема 7.2. Українська камерно-вокальна та інструментальна музика ХІХ ст.;

Тема 7.3. Творчість попередників і сучасників Миколи Лисенка

1. Суспільно-історичні умови, тенденції та особливості розвитку української камерно-вокальної та інструментальної музики ХІХ ст.
2. Українська пісня-романс ХІХ ст.: характерні ознаки та особливості розвитку жанру.
3. Творчий портрет Семена Гулака-Артемовського (за визначеним планом; див. примітку до семінару № 1).
4. Українська камерно-інструментальна та симфонічна музика ХІХ ст.: жанри, їхні особливості та тенденції розвитку.

Література: 6, 9, 10, 19, 27.

Семінарське заняття 4

Тема 7.4. Микола Лисенко – центральна фігура в українській музичній культурі 2-ої половини ХІХ – початку ХХ ст. Тема: Народна пісня в творчості Миколи Лисенка

1. Творчий портрет Миколи Лисенка (за визначеним планом; див. примітку до семінару № 1).

2. Українська народна пісня та формування у творчості М. Лисенка національної моделі українського романтичного музичного стилю.
3. Обробки народних пісень М. Лисенка в супроводі фортепіано, для хору а cappella: нове ставлення до фольклору, виразово-стильові аспекти музики, принципи обробок пісень; обробки народних пісень Лисенка – розвинені вокально-інструментальні твори.

Література: 3, 6, 9, 10, 19, 20.

Семінарське заняття 5

Тема 7.4. Микола Лисенко – центральна фігура в українській музичній культурі 2-ої половини XIX – початку XX ст. Тема: Оперна, вокально-симфонічна та камерно-вокальна творчість Миколи Лисенка

1. Оперна творчість М. Лисенка; «Тарас Бульба» – вершина оперної творчості Лисенка: історія написання твору; редакції опери; трактування жанру, зміст, будова опери; особливості характеристики головних персонажів; багатоплановий образ українського народу; образ Тараса Бульби; роль оркестру, драматургія опери.
2. Вокально-симфонічна творчість М. Лисенка. Кантати «Б'ють пороги», «Радуйся, ниво неполитая»: трактування жанру, образний зміст, особливості композиції кантат.
3. Жанри камерно-вокальної музики у творчості М. Лисенка; їхній зміст, різновиди, трактування поетичного тексту та принципи його вираження у вокальній музиці. На основі творів: «Безмежнеє поле», «Гетьмани, гетьмани, як би то ви встали», «Коли настав чудовий май», «Минають дні», «Місяцю-князю», «Ой одна я, одна», «Ой чого ти почорніло», «Садок вишневий коло хати», «У неділю вранці рано», «Чого так поблідли троянди ясні» (аналіз трьох вокальних творів за вибором студента).

Література: 3, 6, 9, 10, 19, 20.

Семінарське заняття 6

Тема 8.1. Європейська музика в інтенціональний період становлення культури

1. Особливості розвитку мистецтва в заключний – інтенціональний – період становлення Європейської культури.
2. Інтенції на пошук все нових засобів музичної виразовості та пролонгація традицій – основні напрями розвитку європейської художньої культури кінця XIX–XX ст., їхні філософсько-естетичні засади, тенденції, форми художніх експлікацій.
3. Визначення характерних рис нового мистецтва у трактаті Хосе Ортеги-і-Гасета «Дегуманізація мистецтва».
4. Музичний авангард; Авангард-I («міжвоєнний – «1910-і – 1930-і роки»), Авангард-II («післявоєнний» – 1940-і – 1960-і роки), Поставангард (1970–1990 роки).
5. Модернізм і постмодернізм в європейській музичній культурі кінця XIX–XX ст.
6. Характеристика основних стилів європейської музики кінця XIX–XX ст. (імпресіонізм, експресіонізм, символізм, неокласицизм, неофольклоризм, реалізм, неоромантизм).
7. Музичний імпресіонізм; його виразові, стильові та формотворчі особливості.

Література: 2, 8, 12–17, 21, 23–26.

Семінарське заняття 7

Тема 8.2. Французька музична культура кінця XIX – початку XX ст.

Тема: Творчість Клода Дебюссі

1. Творчий портрет Клода Дебюссі (за визначеним планом; див. примітку до семінару № 1). Принципи втілення програми в музику, імпресіоністична поетика композитора.
2. Жанр симфонічної музики у творчості К. Дебюссі. «Післяполуденний відпочинок Фавна». «Ноктюрни». Образний зміст, виразово-стильові особливості музики, композиція творів (аналіз одного твору за вибором студента).

3. Фортепіанна музика К. Дебюссі. «Прелюдії» (№ 2, «Вітрила», № 8, «Дівчина з волоссям кольору льону», № 10, «Затонулий собор», № 22, «Канопа») – вершина фортепіанної творчості композитора. Образний зміст, виразово-стильові особливості музики, програмність п'єс (аналіз двох прелюдій за вибором студента).
Література: 2, 8, 11, 13–17.

Семінарське заняття 8

Тема 8.2. Французька музична культура кінця XIX – початку XX ст.

Тема: Творчість Мориса Равеля

1. Творчий портрет Мориса Равеля (за визначеним планом; див. примітку до семінару № 1).
2. Жанр симфонічної музики у творчості М. Равеля. «Болеро». Концерт для фортепіано з оркестром, G-dur. Образний зміст, виразово-стильові особливості музики, композиція творів (аналіз одного твору за вибором студента).
3. Фортепіанна музика М. Равеля. «Відображення» (№ 1, «Нічні метелики», № 2, «Сумні птахи», № 3, «Човен посеред океану», № 5, «Долина дзвонів»). Образний зміст, виразово-стильові особливості музики, композиція творів, принципи втілення програми в музику, імпресіоністична поетика Равеля, її відмінність від імпресіонізму К. Дебюссі (аналіз двох п'єс за вибором студента).

Література: 2, 8, 11, 13–17.

Семінарське заняття 9

Тема 8.3. Австрійська та Німецька музична культура кінця XIX – початку XX ст.

1. Пізньоромантичні та експресіоністичні тенденції у творчості Ріхарда Штрауса і Густава Малера.
2. Симфонічні поеми Р. Штрауса «Тіль Ейленшпигель», «Дон Кіхот». Образний зміст, виразово-стильові особливості музики, композиція поем.
3. Густав Малер – видатний симфоніст кінця XIX – початку XX ст. Принципи симфонічної концепції композитора. Симфонія № 1. Симфонія № 5. Трактатування жанру симфонії, образно-ідейний зміст, концепція та архітектоніка симфоній (аналіз однієї симфонії за вибором студента).
4. Нововіденська школа. Значення творчості Арнорльда Шенберга, Альбана Берга, Антона Веберна для розвитку світової музичної культури XX ст.
5. Атональність, додекафонія, серія; принципи композиції з дванадцятьма тонами.

Література: 2, 8, 11, 13–17.

Семінарське заняття 10

Тема 8.3. Австрійська та Німецька музична культура кінця XIX – початку XX ст.

1. Арнорльд Шенберг. Опера «Чекання». Вокальний цикл «Місячний П'єро». Образний зміст, особливості музичної мови, втілення принципу «говіркового співу» / «шпрыхезанг» («Sprechgesang»).
2. Антон Веберн – «маестро тиші». Шість багателей для струнного квартету, Opus 9. П'ять п'єс для оркестру, Opus 10. Образний зміст, особливості музичної мови, прагнення до лаконічності висловлювання, афористичності письма, колоритність п'єс.
3. Альбан Берг. Опера «Воцтек». Трактатування жанру, сюжет, образний зміст, втілення в музиці стихії жаху, жорстокості, поєднання атональності з системою лейтмотивів, драматургія опери.

Література: 2, 8, 11, 13–17.

Семінарське заняття 11

Тема 1.4. Угорська музична культура кінця XIX – початку XX ст.

1. Творчий портрет Бели Бартока (за визначеним планом; див. примітку до семінару № 1).
2. Бела Барток. «14 багателей». «Варварське алегро». «П'ятнадцять угорських селянських пісень». Соната для фортепіано. Образний зміст, виразово-стильові особливості музики (фовістичні, фольклорні, експресіоністичні, неокласичні аспекти). (Аналіз двох творів за вибором студента).

Література: 2, 8, 11, 13–17.

Семінарське заняття 12

Тема 9.1. Французька музична культура середини й 2-ої половини XX ст.

Тема: Творчість Артура Онеггера, Франсіса Пуленка

1. Роль французької «Шістки» та групи «Молода Франція» в розвитку національної музичної культури XX ст. «Півень і Арлекін» – маніфест і естетична програма нової французької музики.
2. Творчість Артура Онеггера. Симфонічна поема «Пасифік 231». Симфонія № 3 («Літургійна»). Образно-ідейний зміст, трактування жанру симфонії, тенденції футуризму, конструктивізму, урбанізму (в «Пасифіку 231»), драматургія творів.
3. Творчість Франсіса Пуленка. Концерт для органу, струнних та литавр. Моноопера «Людський голос». Трактування жанрів, образно-ідейний зміст, виразово-стильові особливості музики, композиція та драматургія творів.

Література: 2, 8, 11, 13–17.

Семінарське заняття 13

Тема 9.1. Французька музична культура середини й 2-ої половини XX ст.

Тема: Творчість Олів'є Мессіана

1. Творчий портрет Олів'є Мессіана (за визначеним планом; див. примітку до семінару № 1).
2. Олів'є Мессіан. «Квартет на кінець часу» (№ 1, «Літургія кристала», № 2, «Вокаліз для Ангела, який оголошує кінець Часу», № 9, «Хвала вічності Ісуса»). «Різдво Господнє» – 9 медитацій для органу (№ 1, «Діва Марія і Дитя», № 7, «Ісус, муки приймаючий», № 9, «Бог серед нас»). «20 поглядів на немовля Ісуса» (№ 1, «Погляд Отця», № 2, «Погляд зорі», № 10, «Погляд Духу радості», № 19, «Я сплю, але серце моє все бачить»). Образний зміст, виразово-стильові особливості музики, композиції творів (аналіз по одному твору з двох різних циклів за вибором студента).

Література: 2, 8, 11, 14–17.

Семінарське заняття 14

Тема 9.2. Австрійська та Німецька музична культура середини й 2-ої половини XX ст. Тема: Творчість композиторів Нововіденської школи Арнольда Шенберга,

Альбана Берга, Антона Веберна середини XX ст.

1. Арнольд Шенберг. Кантата «Уцілілий з Варшави» / «Свідок з Варшави». Зміст, композиція твору, експресіоністичні, натуралістичні тенденції, особливості музичної мови.
2. Альбан Берг. Скрипковий концерт. Трактування жанру, образний зміст, виразово-стильові особливості музики, композиція твору.
3. Антон Веберн. Концерт для дев'яти інструментів. Варіації для фортепіано. Образний зміст, виразово-стильові особливості музики, композиції творів.

Література: 2, 8, 11, 13–17.

Семінарське заняття 15

Тема 9.2. Австрійська та Німецька музична культура середини й 2-ої половини ХХ ст. Тема: Творчість Пауля Гіндеміта, Карла Орфа

1. Творчі портрети Пауля Гіндеміта, Карла Орфа (за визначеним планом; див. примітку до семінару № 1).
2. Пауль Гіндеміт. Сюїта для фортепіано «1922». Симфонія «Художник Матіс». Поліфонічний цикл для фортепіано «Ludus tonalis». Тракткування жанру симфонії, образно-ідейний зміст, стильові тенденції, особливості композиції твору.
3. Карл Орф. Сценічна кантата «Карміна Бурана». Опери «Місяць», «Розумниця». Тракткування жанрів, образний зміст, стильові тенденції, композиція та драматургія творів (аналіз кантати і однієї опери за вибором студента).

Література: 2, 8, 11, 13–17.

Семінарське заняття 16

Тема 10.2. Творчість Миколи Леонтовича, Кирила Стеценка, Якова Степового

1. Творчі портрети Миколи Леонтовича, Кирила Стеценка (за визначеним планом; див. примітку до семінару № 1).
2. Обробки українських народних пісень для хору М. Леонтовича. Індивідуалізація художнього образу народної пісні, принципи моделювання музичної композиції. На основі творів: «Щедрик», «Дударик», «Женчичок-бренчичок», «Козака несуть», «Гаю, гаю, зелен розмаю», «Пряля», «Ой з-за гори кам'яної», «Піють півні», «Мала мати одну дочку» (аналіз трьох творів за вибором студента).
3. Жанр солоспіву в творчості К. Стеценка, Я. Степового. Зміст, тематика творів, співвідношення вокалу і фортепіанного супроводу, опора на українську народну пісню. На основі творів: «Плавай, плавай, лебедонько», «Вечірня пісня», «Стояла я і слухала весну»; «Ой три шляхи широкії», «Розвійтеся з вітром», «Степ», «Не беріть із зеленого луку верби» (аналіз двох творів кожного композитора за вибором студента).

Література: 1, 3–7, 9, 10, 19, 27.

Семінарське заняття 17

Тема 10.3. Лев Ревуцький, Борис Лятошинський та українська музична культура середини ХХ ст. Тема: Творчість Льва Ревуцького

1. Творчий портрет Льва Ревуцького (за визначеним планом; див. примітку до семінару № 1).
2. Жанр фортепіанної музики у творчості Л. Ревуцького. Фортепіанні мініатюри: «Пісня», g-moll (Opus 17, № 1); Прелюдії № 1, Des-dur, № 2, fis-moll (Opus 4). Образний зміст, виразово-стильові особливості музики, композиція творів (аналіз двох творів за вибором студента).
3. Жанр симфонічної та вокально-симфонічної музики у творчості Л. Ревуцького. Поема-кантата «Хустина» – для хору, солістів і симфонічного оркестру. Образний зміст, виразово-стильові особливості музики, композиція твору.
4. Лев Ревуцький. Симфонія № 2, E-dur. Тракткування жанру, образно-ідейний зміст, виразово-стильові особливості музики, драматургія симфонії.

Література: 1, 3–7, 9, 10, 19, 27.

Семінарське заняття 18

Тема 10.3. Лев Ревуцький, Борис Лятошинський та українська музична культура середини ХХ ст. Тема: Творчість Бориса Лятошинського

1. Творчий портрет Бориса Лятошинського (за визначеним планом; див. примітку до семінару № 1).
2. Жанр фортепіанної музики у творчості Б. Лятошинського. Соната для фортепіано № 1. Цикл п'єс «Відображення» (№ 1, № 2, № 4, № 5). Прелюдія № 1, b-moll (Opus 38).

Прелюдія № 2, h-moll (Opus 44). Образний зміст, стильові й виразові особливості творів (аналіз двох творів за вибором студента).

3. Жанр симфонічної музики у творчості Бориса Лятошинського. Симфонія № 3. Тракткування жанру, образно-ідейний зміст, виразово-стильові особливості музики, драматургія симфонії.

Література: 1, 3–7, 9, 10, 19, 27.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Види діяльності студента	Модуль 6			Модуль 7		Модуль 8		Модуль 9		Модуль 10	
	Макс. кількість балів за одиницю	Кількість одиниць	Максимальні кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальні кількість балів	Кількість одиниць	Максимальні кількість балів	Кількість одиниць	Максимальні кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	6	6	5	5	4	4	3	3
Відвідування семінарських занять	1	4	4	6	6	6	6	4	4	3	3
Робота на семінарському занятті	10	2	20	3	30	6	60	4	40	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	3	15	6	30	4	20	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом	42	13	63	19	82	24	126	13	93	13	76
Максимальна кількість балів за семестр: 271 + кількість балів шза попередній семестр – 169 Разом за екзамену - 440								Разом балів - 169			
Коефіцієнт – 7,3											

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА КРИТЕРІЇ ЇЇ ОЦІНЮВАННЯ

№ з/п	Тема	Зміст завдань
<i>Змістовий модуль 6</i>		
Європейська музична культура другої половини XIX століття (Чехія, Норвегія)		
6.1	Тема 6.1. Чеська музична культура XIX ст.	За вказаною літературою визначити змістові аспекти розвитку чеської музики XIX ст. Скласти творчі портрети Б. Сметани, А. Дворжака. Прослухати музику визначених творів.
6.2	Тема 6.2. Норвезька музична	За вказаною літературою визначити

	культура XIX ст	змістові аспекти розвитку норвезької музики XIX ст. Скласти творчий портрет Е. Гріга. Прослухати музику визначених творів.
Змістовий модуль 7		
Українська музична культура XIX століття		
7.1	Тема 7.1. Українська музична культура епохи романтизму	Опрацювати літературу за темою. Визначити особливості розвитку та характерні риси української музичної культури епохи романтизму.
7.2	Тема 7.2. Українська камерно-вокальна та інструментальна музика XIX ст.	Опрацювати літературу за темою. Ознайомитися з тематикою українських пісень-романсів XIX ст. Визначити змістові аспекти розвитку жанрів камерно-вокальної та інструментальної музики. Зробити тезаурус основних понять. Прослухати музику визначених творів.
7.3	Тема 7.3. Творчість попередників і сучасників Миколи Лисенка	Опрацювати літературу за темою. За визначеним планом скласти творчий портрет С. Гулака-Артемівського. Ознайомитися зі змістом та історією написання опери «Запорожець за Дунаєм». Прослухати музику визначених творів.
7.4	Тема 7.4. Микола Лисенко – центральна фігура в українській музичній культурі 2-ої половини XIX – початку XX ст.	Опрацювати літературу за темою. За визначеним планом скласти творчий портрет М. Лисенка. Ознайомитися зі змістом та історією написання опери «Тарас Бульба». Прослухати музику визначених творів.
Змістовий модуль 8		
Зарубіжна музична культура кінця XIX – початку XX століття (Франція, Австрія, Німеччина, Угорщина)		
8.1	Європейська музика в інтенціональний період становлення культури	За вказаною літературою охарактеризувати особливості музики в інтенціональний період розвитку культури. Зробити тезаурус основних понять.
8.2	Французька музична культура кінця XIX – початку XX ст.	За вказаною літературою охарактеризувати французьку музичну культуру кінця XIX – початку XX ст. Зробити творчі портрети К. Дебюссі, М. Равеля. Прослухати музику визначених творів.
8.3	Австрійська та Німецька музична культура кінця XIX – початку XX ст.	За вказаною літературою охарактеризувати австрійську і німецьку музичну культуру кінця XIX – початку XX ст. Прослухати визначені музичні твори, охарактеризувати творчість указаних композиторів.
8.4	Угорська музична культура кінця XIX – початку XX ст.	За вказаною літературою охарактеризувати угорську музичну культуру кінця XIX – початку XX ст. Зробити творчий портрет Б. Бартока. Прослухати музику визначених творів.
Змістовий модуль 9		
Зарубіжна музична культура середини й другої половини XX століття		

(Франція, Австрія, Німеччина, Угорщина)		
9.1	Французька музична культура середини й 2-ої половини ХХ ст.	За вказаною літературою охарактеризувати французьку музичну культуру середини й 2-ої половини ХХ ст. Прослухати визначені музичні твори, охарактеризувати творчість вказаних композиторів.
9.2	Австрійська та Німецька музична культура середини й 2-ої половини ХХ ст.	За вказаною літературою охарактеризувати австрійську і німецьку музичну культуру середини, 2-ої половини ХХ ст. Прослухати визначені музичні твори, охарактеризувати творчість вказаних композиторів.
9.3	Угорська музична культура середини й 2-ої половини ХХ ст.	За вказаною літературою охарактеризувати угорську музичну культуру середини й 2-ої половини ХХ ст. Прослухати визначені музичні твори, охарактеризувати творчість вказаних композиторів.
Змістовий модуль 10		
Українська музична культура першої половини ХХ століття		
10.1	Тенденції та особливості розвитку української музичної культури у 1-й половині ХХ ст.	За вказаною літературою охарактеризувати особливості розвитку української музичної культури у 1-й половині ХХ ст.
10.2	Творчість композиторів Миколи Леонтовича, Кирила Стеценка, Якова Степового	Опрацювати літературу за темою. Зробити творчі портрети М. Леонтовича, К. Стеценка. Прослухати музику визначених творів.
10.3	Лев Ревуцький, Борис Лятошинський та українська музична культура середини ХХ ст.	Опрацювати літературу за темою. Зробити творчі портрети Л. Ревуцького, Б. Лятошинського. Прослухати визначені музичні твори.

7.1. Знання студентів оцінюється з самостійної роботи за наступними критеріями:

Максимальна кількість балів	Критерії оцінювання
5	Студент опрацював визначену літературу, засвоїв теоретичний матеріал, орієнтується в темі, володіє понятійним апаратом, логічно обґрунтовує основні змістові модулі, коректно відповідає на задані за темою питання, демонструє вміння використовувати отримані знання для виконання конкретних практичних завдань.
4	Студент опрацював визначену літературу, засвоїв теоретичний матеріал, загалом орієнтується в темі, володіє понятійним апаратом, обґрунтовує основні змістові модулі, відповідає на задані за темою питання, демонструє вміння використовувати отримані знання для виконання конкретних практичних завдань. Водночас припускається незначних помилок.
3	Студент не повністю опрацював визначену літературу, достатньою мірою не засвоїв теоретичний матеріал, не завжди орієнтується в темі, достатньою мірою не володіє понятійним апаратом, припускається помилок в обґрунтуванні основних змістових

	модулів та відповідях на задані за темою питання, не завжди демонструє вміння використовувати отримані знання для виконання конкретних практичних завдань.
2	Студент не (повністю) опрацював визначену літературу, не засвоїв теоретичний матеріал, не орієнтується в темі, припускається значних помилок в обґрунтуванні основних змістових модулів та відповідях на задані за темою питання, не демонструє вміння використовувати отримані знання для виконання конкретних практичних завдань.

7.2. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль здійснюється після завершення вивчення програмового матеріалу та враховує виконання студентами передбачених певним модулем видів робіт.

Питання до семестрового контролю (програмовий матеріал змістових модулів 6–8):

1. Чеська музична культура XIX ст. Характеристика творчості Берджиха Сметани, Антоніна Дворжака.
2. Антонін Дворжак. Симфонія № 5 («З Нового світу»). Трагування жанру, образний зміст, виразово-стильові аспекти музики, драматургія симфонії.
3. Норвезька музична культура XIX ст. Характеристика творчості Едварда Гріга. Оркестрові сюїти «Пер Гюнт». Образний зміст, будова циклів, принципи програмності музики.
4. Едвард Гріг. Концерт для фортепіано з оркестром, a-moll. Трагування жанру, образний зміст, виразово-стильові аспекти музики, композиція твору.
5. Українська музична культура XIX ст. Розвиток жанрів. Творчість Семена Гулака-Артемівського.
6. Характеристика творчості Миколи Лисенка. Народна пісня у творчості Лисенка. Принципи обробок народних пісень композитора.
7. Опера творчість Миколи Лисенка. Опера «Тарас Бульба»; трагування жанру, зміст, будова опери; характеристика головних персонажів; драматургія опери.
8. Вокально-симфонічна музика Миколи Лисенка. Кантата «Радуйся, ниво неполитая»; трагування жанру, образний зміст, будова і драматургія кантати.
9. Особливості розвитку музики в заключний – інтенціональний – період становлення Європейської культури.
10. Іntenції на пошук все нових засобів музичної виразовості та пролонгація традицій – основні напрями розвитку європейської художньої культури кінця XIX–XX ст., їхні філософсько-естетичні засади, тенденції, форми художніх експлікацій.
11. Характеристика основних змістових позицій трактату Хосе Ортеги-і-Гасета «Дегуманізація мистецтва».
12. Музичний авангард; Авангард-I («міжвоєнний – «1910-і – 1930-і роки»), Авангард-II («післявоєнний» – 1940-і – 1960-і роки), Поставангард (1970–1990 роки).
13. Модернізм і постмодернізм в європейській музичній культурі кінця XIX–XX ст.
14. Характеристика основних стилів європейської музики кінця XIX–XX ст. (імпресіонізм, експресіонізм, символізм, неокласицизм, неофольклоризм, реалізм, неоромантизм).
15. Французька музична культура кінця XIX – початку XX ст.; музичний імпресіонізм, його особливості.
16. Характеристика творчості Клода Дебюссі, Мориса Равеля.
17. Симфонічна творчість Клода Дебюссі. «Післяполуденний відпочинок Фавна»; образний зміст, виразово-стильові особливості музики, композиція твору.
18. Клод Дебюссі. Симфонічний триптих «Ноктюрни»; образний зміст, принципи імпресіоністичного звукопису (аналіз п'єси «Хмари»).
19. Фортепіанна музика Клода Дебюссі. «Прелюдії» (аналіз однієї з п'єс: № 2, «Вітрила», № 8, «Дівчина з волоссям кольору льону», № 10, «Затонулий собор», № 22, «Канопа»);

- образний зміст, виразово-стильові особливості музики, принципи втілення програми в музику, імпресіоністична поетика Дебюссі.
20. Симфонічна творчість Мориса Равеля. «Болеро». Концерт для фортепіано з оркестром, G-dur. Образно-ідейний зміст, виразово-стильові особливості музики, композиція творів.
 21. Фортепіанна музика Мориса Равеля. «Відображення» (аналіз однієї з п'єс: № 2, «Сумні птахи», № 3, «Човен посеред океану», № 5, «Долина дзвонів»); образний зміст, виразово-стильові особливості музики, принципи втілення програми в музику, імпресіоністична поетика Равеля.
 22. Французька музична культура середини й 2-ої половини ХХ ст.; роль французької «Шістки» та групи «Молода Франція» в розвитку національної музичної культури.
 23. Артур Онеггер. Симфонічна поема «Пасифік 231». Симфонія № 3 («Літургійна»): трактування жанру, образно-ідейний зміст, особливості композиції симфонії.
 24. Франсіс Пуленк. Концерт для органу, струнних та литавр. Моноопера «Людський голос». Образний зміст, трактування жанрів, виразово-стильові особливості музики, композиція творів.
 25. Характеристика творчості Олів'є Мессіана. «Різдво Господнє» – 9 медитацій для органу; образний зміст, виразово-стильові особливості музики, композиції творів (аналіз однієї з п'єс: № 1, «Діва Марія і Дитя», № 7, «Ісус, муки приймаючий», № 9, «Бог серед нас»).
 26. Олів'є Мессіан. «Квартет на кінець часу» (аналіз однієї з п'єс: № 1, «Літургія кристала», № 2, «Вокаліз для Ангела, який оголошує кінець Часу», № 9, «Хвала вічності Ісуса»). Образний зміст, виразово-стильові особливості музики, композиції творів.
 27. Олів'є Мессіан. «20 поглядів на немовля Ісуса» (аналіз однієї з п'єс: № 1, «Погляд Отця», № 2, «Погляд зорі», № 10, «Погляд Духу радості», № 19, «Я сплю, але серце моє все бачить»). Образний зміст, виразово-стильові особливості музики, композиції творів.
 28. Німецька та австрійська музична культура кінця ХІХ – початку ХХ ст. Пізньоромантичні та експресіоністичні тенденції в творчості Ріхарда Штрауса і Густава Малера.
 29. Характеристика творчості Густава Малера. Вокально-симфонічний цикл «Пісні мандрюючого підмайстра»; образний зміст, трактування вокалу, виразово-стильові особливості музики, драматургія циклу.
 30. Принципи симфонічної концепції Густава Малера. Симфонія № 1. Симфонія № 5. Образно-ідейний зміст, виразово-стильові особливості музики, архітектоніка симфоній (аналіз однієї симфонії).
 31. Нововіденська школа; значення творчості Арнорльда Шенберга, Альбана Берга, Антона Веберна для розвитку світової музичної культури ХХ ст.
 32. Атональність, додекафонія, серія; принципи композиції з дванадцятьма тонами.
 33. Арнорльд Шенберг. Опера «Чекання». Кантата «Свідок з Варшави». Образний зміст, особливості музичної мови, використання техніки «мовного співу» / «шпрыхезанг» («Sprechgesang»), композиція творів.
 34. Антон Веберн – «маєстро тиші». Шість багателей для струнного квартету (Opus 9). П'ять п'єс для оркестру (Opus 10). Варіації для фортепіано (Opus 27). Образний зміст, особливості музичної мови, прагнення до лаконічності висловлювання, афористичності письма, колоритність п'єс.
 35. Альбан Берг. Опера «Воцек»; сюжет, образний зміст, втілення в музиці стихії жаху, жорстокості, поєднання атональності з системою лейтмотивів, драматургія опери.
 36. Характеристика творчості Пауля Гіндеміта, Карла Орфа.

37. Пауль Гіндеміт. Сюїта для фортепіано «1922». Симфонія «Художник Матіс». Поліфонічний цикл для фортепіано «Ludus tonalis». Тракткування жанрів, образний зміст, стильові тенденції, композиції творів.
38. Карл Орф. Сценічна кантата «Карміна Бурана». Опера «Розумниця». Тракткування жанрів, образний зміст, виразово-стильові аспекти музики, особливості композиції творів.
39. Характеристика творчості Бели Бартока. «14 багателей», «Варварське алегро», «П'ятнадцять угорських селянських пісень» для фортепіано: образний зміст, виразово-стильові особливості музики, зв'язок з фольклором, фовістичні, експресіоністичні аспекти творів.
40. Бела Барток. Соната для фортепіано. «Музика для струнних, ударних і челести». Образний зміст, виразово-стильові аспекти музики, композиція творів (аналіз одного твору за вибором студента).
41. Українська музична культура 1-ої половини ХХ ст. Характеристика творчості Миколи Леонтовича, Кирила Стеценка.
42. Микола Леонтович: принципи хорових обробок композитора. «Щедрик», «Дударик», «Женчичок-брєнчичок», «Козака несуть», «Пряля», «Ой з-за гори кам'яної», «Мала мати одну дочку»; індивідуалізація художнього образу народної пісні, принципи моделювання музичної композиції (аналіз двох творів).
43. Жанр солоспіву в творчості Кирила Стеценка, Якова Степового. Солоспіви «Плавай, плавай, лебедонько», «Вечірня пісня», «Стояла я і слухала весну»; «Ой три шляхи широкії», «Розвійтеся з вітром», «Не беріть із зеленого луку верби». Образний зміст пісень, співвідношення вокалу і фортепіанного супроводу, опора на українську народну пісню (аналіз по одній з п'єс кожного композитора).
44. Характеристика творчості Льва Рєвущького. Симфонія № 2, E-dur. Тракткування жанру, образно-ідейний зміст, виразово-стильові особливості музики, драматургія симфонії.
45. Жанр фортепіанної музики у творчості Льва Рєвущького. Фортепіанні мініатюри: «Пісня», g-moll (Opus 17, № 1); Прелюдії № 1, Des-dur, № 2, fis-moll (Opus 4). Образний зміст, виразово-стильові особливості музики, композиції творів (аналіз двох п'єс).
46. Характеристика творчості Бориса Лятошинського. Симфонія № 3. Тракткування жанру, образно-ідейний зміст, виразово-стильові особливості музики, драматургія симфонії.
47. Жанр фортепіанної музики у творчості Бориса Лятошинського. Цикл п'єс «Відоображення» (№ 1, № 2, № 4, № 5). Прелюдія № 1, b-moll (Opus 38). Прелюдія № 2, h-moll (Opus 44). Образний зміст, виразово-стильові особливості музики, композиції творів (аналіз двох п'єс).

Критерії оцінювання модульного контролю

21–25 балів – студент логічно розкриває зміст передбачених модулем питань, точно і повно дає визначення термінів і понять, аналізує й оцінює різноманітні явища в галузі історії музики та їхні взаємозв'язки. Виявляє самостійне, творче ставлення до концептуальних положень, переконливо аргументує власну позицію. Студент демонструє здатність до пошуку та використання додаткових джерел і матеріалів, розуміння історичних тенденцій розвитку історії музики, самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку.

16–20 балів – студент розкриває зміст передбачених модулем питань, дає визначення термінів і понять, аналізує й оцінює різноманітні явища в галузі історії музики та їхні взаємозв'язки. Загалом виявляє самостійне, творче ставлення до концептуальних положень, переконливо аргументує власну позицію. Студент демонструє здатність до пошуку та використання додаткових джерел і матеріалів, розуміння історичних тенденцій розвитку історії музики, самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку. Водночас припускається незначних помилок у відповідях.

11–15 балів – студент частково відтворює зміст програмного матеріалу. Фрагментарно висвітлює теоретичні положення, класифікації, концептуальні ідеї, визначає суть окремих термінів і понять. Нелогічно будує свою відповідь та недостатньо її обґрунтовує. Виявляє

поверхневу обізнаність з основною й додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою, недостатньо глибоке засвоєння навчального матеріалу.

0–10 балів – відповіді студента мають репродуктивний характер. Студент поверхнево викладає програмний матеріал, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Нелогічно будує свою відповідь та недостатньо її обґрунтовує. Студент не використовує додаткові джерела і матеріали, запропоновані викладачем; має нечіткі уявлення про категоріальний апарат. Пізнавальна діяльність студента характеризується репродуктивним рівнем, неспроможністю самостійного пошуку.

7.3. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

У першому семестрі вивчення курсу «Історія мистецтв: Історія музики» закінчується іспитом. У другому семестрі за сумою результатів виконання усіх видів роботи (лекції, семінарські заняття, самостійна робота, МКР) виставляється залік. Максимальна кількість набраних балів становить 100.

Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками.
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімальний можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільний з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів, то семестрові оцінки визначаються в установленому порядку в межах стобальної шкали, а підсумкова – як середня зважена оцінка.

Форми проміжного контролю визначаються кафедрою самостійно і чітко прописуються в робочій навчальній програмі.

Кількість балів, яку студент набрав під час вивчення дисципліни, оголошується на останньому практичному (семінарському, лабораторному) занятті.

Результати проміжного та підсумкового контролю знань зазначаються у відомості обліку успішності, а загальна підсумкова оцінка – в індивідуальному навчальному плані студента (ІНПС).

Семестровий контроль в Університеті здійснюється у формі, передбаченій навчальним планом.

8а. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

3 семестр

Разом: 90 год: лекції – 20 год., семінар. заняття – 22 год., самост. робота – 12 год., мод. контроль – 6 год., семестр. контроль – 30 год.

Модулі	Змістовий модуль VI		Змістовий модуль VII			Змістовий модуль VIII				
Назва модуля	Європейська музична культура другої половини XIX століття		Українська музична культура XIX століття			Зарубіжна музична культура кінця XIX – початку XX століття				
К-кість балів за модуль	59 балів		76 балів			116 балів				
Заняття	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Теми лекцій (10 балів)	Чеська музична к-ра XIX ст. (1 бал)	Норвезька музична к-ра XIX ст. (1 бал)	Українська муз. к-ра епохи романтизму; Вокальна, інструмент. музика (1 бал)	Попередники і сучасники М. Лисенка Творчість Лисенка (1 бал)	Творчість М. Лисенка (1 бал)	Європейська музика в інтенціональний період становлення культури (1 бал)	Французька музична к-ра кінця XIX – поч. XX (2 бали)	Австрійська та Німецька муз. к-ра кінця XIX – поч. XX ст. (1 бал)	Угорська музична к-ра кінця XIX – поч. XX ст. (1 бал)	
Семінарські заняття 111 бал)	10+1 (семінар)	10+1 (семінар)	10+1 (семінар)	10+1 (семінар)	10+1 (семінар)	10+1 (семінар)	10+2 (семінари)	10+2 (семінари)	10+1 (семінар)	
Самостійна робота (45 балів)	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	
Поточний контроль (75 балів)	Проміжний модульний контроль 25 балів		Проміжний модульний контроль 25 балів			Проміжний модульний контроль 25 балів				
	Всього балів за 1-й семестр – 271, балів за попередній семестр – 169 Разом бо екзамену – 440									
	Коефіцієнт – 7,3									

86. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

4 семестр

Разом: 60 год., лекції – 14 год., семінар. заняття – 14 год., самост. робота – 28 год.,
модульний контроль – 4 год.

Модулі	Змістовий модуль IX			Змістовий модуль X	
Назва модуля	Зарубіжна музична культура середини й другої половини XX століття			Українська музична культура першої половини XX століття	
К-кість балів за модуль	89 балів			71 бал	
Заняття	1	2	3	4	8
Теми лекцій (7 балів)	Французька музична к-ра 2-ої пол. XX ст. (2 бали)	Австрійська та Німецька муз. к-ра 2-ої пол. XX ст. (1 бали)	Угорська музична к-ра 2-ої пол. XX ст. (1 бал)	Тенденції та особлив. розвитку української музич. к-ри у 1-й пол. XX ст.; Творчість М. Леонтовича, К. Стеценка, Я. Степового (1 бал)	Л. Ревуцький, Б. Лятошинський та україн. муз. к-ра серед. XX ст. (2 бали)
Семінарські заняття (77 балів)	10+2 (семінари)	10+2 (семінари)		10+1 (семінар)	10+2 (семінари)
Самостійна робота (15 балів)	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Поточний контроль (50 балів)	Проміжний модульний контроль 25 балів			Проміжний модульний контроль 25 балів	
	Всього балів за 2-й семестр – 169				

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література:

1. Верещагіна О. Є., Холодкова Л. П. Історія української музики ХХ ст. Навчальний посібник для студентів музичних спеціальностей вищих навчальних закладів. Видання 2-ге, доповнене. Тернопіль : Астон, 2010. 280 с.
2. Дідич С. Історія західноєвропейської музики: навчальний посібник. Кіровоград : МОН України, 2005. 226 с.
3. Історія української музики. В 6 т. Т. 3: Кінець ХІХ – початок ХХ ст. / С. І. Грица, М. П. Загайкевич, А. П. Калениченко та ін. Київ : Наукова думка, 1990. – 424 с.
4. Історія української музики. В 6 т. Т. 4: 1917–1941 / М. В. Беляєва, Т. П. Булат, Ю. П. Булка та ін. Київ : Наукова думка, 1992. – 616 с.
5. Історія української музики. В 6 т. Т. 5: 1941–1958 / М. В. Беляєва, Т. П. Булат, М. М. Гордійчук, М. П. Загайкевич та інші. Київ : Наукова думка, 2004. – 504 с.
6. Історія української музики. В 7 т. Т. 1: Від найдавніших часів до середини ХІХ ст. 2-ге вид., перероблене, доповнене / О. В. Богданова, С. Й. Грица, Р. Д. Гусак, Є. В. Єфремов та ін. Київ : ІМФЕ, 2016. 440 с.
7. Історія української радянської музики / Л. Б. Архімович, Н. І. Грицюк, Л. М. Грисенко та ін. Київ : Музична Україна, 1990. – 296 с.
8. Каплієнко-Ілюк Ю. В. Історія світової музики: навчальний посібник. Чернівці : Місто, 2015. 240 с.
9. Корній Л. П., Сюта Б. О. Історія української музичної культури : підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : НАМУ ім. П. І. Чайковського, 2011. 736 с. : іл.
10. Корній Л. П., Сюта Б. О. Українська музична культура. Погляд крізь віки. Київ : Музична Україна, 2014. 592 с.
11. Медриш І. Світова музична література: підручник. Випуск 2. Чернівці : Місто, 2020. 448 с.
12. Ортега-і-Гассет Х. Дегуманізація мистецтва // Всесвіт, 1992, № 3–4. С. 144–158.
13. Остапенко О. М. Світова музична література кінця ХІХ – першої половини ХХ століття. Навчальний посібник. Сєверодонецьк, 2012. 166 с.
14. Павлишин С. С. Музика двадцятого століття: Навчальний посібник. Львів : БаК, 2005. 232 с.
15. Фількевич Г. М. Всесвітня історія музики. Навчальний посібник. Київ : Стилос, 2006. 350 с.
16. Чернова І. В., Горман О. П. Зарубіжна музика: історія, стилі, напрями: Навчальний посібник. Львів : НАСВ, 2016. 246 с.

Додаткова література:

17. Епохи історії музики в окремих викладах: В 2 ч. / Переклад з німецької та редактор-упорядник Ю. Є. Семенов. Ч. 2. Бароко, Класика, Романтика, Нова музика. Одеса : Будівельник, 2004. 240 с.
18. Кияновська Л. О. Мирослав Скорик: людина і митець. Львів : Незалежний культурологічний журнал «І», 2008. 602 с.
19. Кияновська Л. О. Українська музична культура. Львів : Тріада плюс, 2008. 344 с.
20. Козаренко О. В. Феномен української національної музичної мови ; Наукове товариство ім. Т. Шевченка, Українознавча б-ка НТШ, число 15. Львів: НТШ, 2011. 286 с.

21. Культурологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / колектив авторів; за редакцією А. Є. Конверського. Харків : Фоліо, 2013. 863 с.
22. Музично-історичні концепції у минулому і сучасності: Матеріали ; [редактори-упорядники О. Зінкевич, В. Сивохіп]. Львів : Сполом, 1997. 112 с.
23. Опанасюк О. П. Інтенціональний стиль як художній феномен заключного періоду становлення Європейської культури // Мистецтвознавчі записки: Збірник наукових праць. Випуск 27. Київ : Міленіум, 2015. С. 217–228.
24. Опанасюк О. П. Інтенціональність у просторі культури: мистецтвознавчий, культурологічний та філософський аспекти: монографія. 3-є видання, виправлене. Київ : Освіта України, 2020. 472 с.
25. Опанасюк О. П. Метаісторичні підвалини періодизації історії світової музичної культури // Path of Science. International Electronic Scientific Journal. 2017. Vol. 3, No 2. – С. 2.16–2.30.
26. Основи культурології: Навчальний посібник / За редакцією Л. О. Сандюк та Н. В. Щубелки. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 400 с.
27. Українська музична енциклопедія / Головний редактор Г. Скрипник, заступник головного редактора А. Калениченко, відповідальний секретар Г. Степанченко. Т. 1–5. Київ : ІМФЕ, 2006–2018.